

MEMORIAL  
General Władysław Zawacki

A. Rejsterka opina 17 II 2015



jest zdj

58-560 Jelenia Góra  
Cieplice

ul.

tel.

zdj. og.

LWP

KH

st. staż

STAROWICZ STEFANIA

zam. Wodnicka (1946)

630/WSK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI —

STAROWIEZ Stefan

Zem. Wodnickie

**I. Materiały dokumentacyjne**

I/1 – relacja właściwa  K. 2. S. 1-4

I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora —

I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora —

**II. Materiały uzupełniające relację** —

**III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”):** —

III/1 – dot. rodziny relatora —

III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939 –1945)

III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 – inne...

**IV. Korespondencja**  K. 1. S. 1-2

**V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”]**

**VI. Fotografie** —

I/3 Relacja

Relacja Wodewickiej Stefani z d. Starowiez sprzyjająca  
Koblego schemata relacji o wojennej służbie kobiet - żołnierzy  
w I i II AKP w l. 1939-1945. Relacja podpisana z datą 197 1997r.  
złoty oryg. k. 2. s. 1-4



**Schemat relacji o wojennej służbie kobiet-żołnierzy  
w I i II Armii Wojska Polskiego  
w latach 1939-1945**

Relację można również sporządzić w sposób opisowy uwzględniając punkty schematu, ale nie dzieląc opisu na poszczególne punkty.

### I. DANE OSOBOWE

1. Nazwisko / także panińskie z datą zmiany /, imiona  
Wojnicka Stefania z ob. Staszowice zmiana nazwiska 19.01.1946r.
2. Data i miejsce urodzenia / w przypadku wsi podać powiat /  
16. XI. 1925 r. Brześć 4/Bużem
3. Imiona rodziców, nazwisko panińskie matki, dane o ich pracy zawodowej i społecznej  
Stanisław i Antonina z ob. Górnice  
Status st. nies. WP - pełacz na czołg. skł. w IX szpitalu wojsk. Brześć 4/Bużem - Twierdza  
Aresztowany w marcu 1940r. - pomimo poszukiwań - nie wiem gdzie egzyst i gdzie?
4. Obecny adres składającej relację, nr telefonu  
58-560 Jelenie Góra - Cieplice  
telefon nr

### II. DANE ŚRODOWISKOWE

1. Wykształcenie / nazwy szkół i lata ich ukończenia /  
szkoła podst. w Twierdzy - Brześć 4/B - 102r. w 1931r. w 1940r. byłam nocem. 3 kl. gimn. Niemcewicz  
w Brześciu. Świadectwo ukończenia uczoności w duchow. klasz. na syberii w 1940r. (p. Płoniska).
2. Miejsce zamieszkania przed 1939 rokiem  
Brześć 4/B - Twierdza - IX szpital wojskowy
3. Czym zajmowała się przed 1939 rokiem / nauka, praca - jaka ?/  
nauka
4. Przynależność do ZHP, PWK, PCK, Związek Młodzieży Wiejskiej, Sodaliczja Mariańska  
ZHP, PCK, SO??

### III. UDZIAŁ W KAMPANII WRZEŚNIOWEJ 1939 ROKU

Przydział, funkcja, służba wojskowa lub udział w obronie cywilnej, służba sanitarna.

W szpitalu izba przyjęć - pomagałam przy rejestracji ranionych. Pracowałam mas. przy okienkach. Ja  
byłam najmłodsze. Pracowałam przy całym niepełni do 3. IX 1939. Zapomniawszy nas z prowadzeniem  
dokumentacji na obojczykach i centralnej - 4.09.39. ewakuow. mas. do w. Ławoty koło Kłobrynia. Z tego  
osobistym - wolszczyce.

### IV. DANE Z OKRESU LAT 1939-1945

Nauka, praca, udział w konspiracji / jakiej ? /

1. Kiedy i w jakich okolicznościach znalazła się w ZSRR ? / wywiezienie, aresztowanie,

ewakuacja, miejsce pobytu - charakter pracy / Wywieziono mnie z Ławoty, i potem do Karachstanu.

Praca w kółkach. Różne prace: przy stole, młodzień, zbieranie sił, objemiu kłosa, robienie kizianów / opai /  
przebiegnię wólby i robieniu skarpet, kowalnic i kowalnic, / to kowalnic wykonuje. Sama była kowalnic wojska.  
Pracowałam jako kowalnic w bygach. Przesz. pojściem do wojska byłam „szeregowcem” w trzech bygach  
polskich i jednej transtot. Ogrom pracy. Pracowaliśmy nie kowal. Kiedyś te prace wykonywało 4 osoby  
za pracę w kółkach nigdy nie otrzymaliśmy zapłaty.

Z perspektywy czasu, twierdząc, że była to obława „szeregowców”.

Miejsce pobytu: Karachstan, obława Akimolewska, obława Kalinińska, obława Ławotewska -  
niej. kowalnic

2. Moja droga do wojska polskiego / mobilizacja, zaciąg ochotniczy /

Pierwszy pobór - V/43. Byłam skasowana w Akimolewska około 2-3 tygodni. Z powodu braku obławy wyjechałam  
tylko około wyjechałam. Wracaliśmy przedtę do kółka (około 180 km).

Drugie pobór - VIII/43. Do kłosa / oż. trafiłam dopiero w X/43. Trudności transportowe.

Do wojska trafiłam za sprawą starań mojego wujka, który był w I DP WP. i starał się o skierowanie mnie.

3. Data rozpoczęcia służby w wojsku i data zdemobilizowania.

16. XI. 43. rozpoczęcie służby. Zdemobilizowana marzec 1945. [w/ w kłosa. wojskowej].

4. Nazwy kolejnych jednostek, w których odbywała służbę wojskowa

2 Dps. Pochoty 6 pp. komp. Ławoty. Poł. Północnymi przemienione do samodzieln. kompanii Ławoty 2 DP.

5. Jakie wykonywała zadania i jakie zajmowała stanowiska w wojsku

Obsługa centrali telefonicznej. Obsługa Ławoty na punktach obserwacyjnych. Okresowo rozprawy  
i zwiady linii telefonicznej. w/ potrzeb.

6. Jakie przeszła przeszkolenie w wojsku / szkoły, kursy, itp. /

Przeszkolenie ogólne wojskowe + Ławoty, telegraf i radiostacja. Na terenie jednostki w oboje  
nielecym.

7. W jakich bitwach brała udział / miejscowość, data, odniesione rany i kontuzje, gdzie i

kiedy ? / Puławy, Warka, Warszawa, woj. pomorski, forsowanie Odrzy, Mohenzelensko,  
Łaba - zakończenie wojny.

8. Stopień wojskowy w chwili demobilizacji i obecnie / data /

Sierżant. Awans do stopnia st. sierżanta - 30.09.1978.

1) Krzyż walczący - 4.05.70. 2) Krzyż kawaler. Orderu. Polni - XI/78. 4) Srebrny krzyż

9. Odznaczenia bojowe, państwowe i społeczne

- 1) 3 lat. medal „zasług na polu chwały” - 8.03.45.
  - 2) Krzyż walczący - 4.05.70.
  - 3) Krzyż kawaler. Orderu. Polni - XI/78.
  - 4) Srebrny krzyż zasługi - 4.05.70.
  - 5) 4 medale pamiątki polskie
  - 6) 3 medale pamiątki. Roskie.
  - 7) Medal XXX-lecie PRZ - 22.07.74.
- Wiele odznaczeń honorowych, szlacheckich i społecznych.

V. ŻYCIORYS POWOJENNY

1. Dalsze kształcenie się. Warunki rodzinne. Praca zawodowa i działalność społeczna. Wpływ

śłużby wojskowej na życie powojenne.

Nie miałam świadomości że ser. polski. Ekstremalnie szybko zabrałam program szkoły polski. Działalność ukochan. szkoły średniej /mł. gim./ zabierałam ze sobą do wojny. Zabrałam go w polskości. Jedynym obszarom był wstis do kraju wojnowej. Rozpoczęłam naukę w systemie wieloletnim. Tam uczyłam się intelektualnie.

po demobilizowaniu byłam już młodziwą /19.01.46. / 5.03.47. / mobilizacja córki. 6 tyg. po powrocie zostalam wyznaczona z mianem. Byłam odczuwa na rubezi, w czasie okupacji wojennych, a najbardziej głodna. Byłam po wojnie. Ten temat jest dla mnie najbardziej bolesny. Gdyby był mój /um. 18.12.88 / może opisałabym nasz trapez. Zostałam bez słowa i może do VII/51.

Pracę zawodową rozpoczęłam XI/48. w byłym Tow. Przejazdów żołnierskich w Zar. Stołecznym Warszawa.

W późniejszej drodze Przej. żołnierski, w charakterze instr. szkol. bezwzględnie pracowałam do VII/51.

Oprócz pracy zawodowej społecznie organizowałam walce z analfabet. we wszystkich jednost. wojskowych na terenie Warszawy.

po powrocie męża przeniesiłam się do Jeleniej Góry. Z Warszawy mieliśmy wyjechać - brak mieszkań.

Rozpoczęłam pracę w Fabryce Maszyn Papierniczych w Cieplicach, gdzie pracowałam do przejścia na emeryturę w 1987.

Pracowałam w okolicy techn. Osobnie 12 lat byłam przewodniczącą rady zakładowej. Działalam w Zar. Zaw. Metalowców. Jestem zarządkiczką szpuli nylonów. w Jeleniej Górze od wielu lat.

2. Z jakimi trudnościami życiowymi borykała się po wyjściu z wojska.

Barako przeproszam ale jest to temat, który bardzo boli i nie mogę o niego mówić.

W czasie wojny /lut. 45 / zabrano mnie - niespytaną do szpitala polowego. Okazało się żeślamy wnoszeni towarzyscy. Warunki polowe, były skutkiem wielokrotnej intensywności chłuzogier. W III/46 - operowano mnie w szpitalu MON w Warszawie operacja trwałna i ciężka - infekcja pierw. operacji. Następnie już w Jeleniej Górze.

3. Obecne źródło utrzymania / emerytura, renta z ogólnego stanu zdrowia, renta inwalidy

wojennego, renta rolna, renta wdowia, proszę uwzględnić grupy inwalidztwa /

Od 1988 r. na emeryturze. Stawiam na komisję inwalidzką - proszę uwzględnić: odczekać

4. Obecny stan zdrowia

Chodzi o porażki i o łonco. Mam osteoporozę - bardzo zaawansowaną. Od dłuższego czasu jestem na dietetycznych zastrzykach i lekach wspomagających leczenie. Zastrzyki otrzymuję na własny recepto. Po prostu leki muszę wykupywać systematycznie

5. Z jakiego rodzaju służby zdrowia korzystała

W 1946 r. szpital MON w Warszawie  
W 1959 r. wojskowy szpital onkologiczny - Młocian  
Psychochirurgia Regionalna - skulista, latyngoboo  
Psychiatria - ogólne leczenie

6. Czy była represjonowana po wojnie / sama autorka lub jej rodzina, aresztowania, śledztwo, okoliczności, data, miejsce /

Sama jak wspominałam w prot. „Zyciorys powojenny” - nie mogę wstąpić do tematu z lat 46/51.  
To był dla nas koszmarny. O tym można pisać w książkach, gdyby wytrzymała psychika.  
Zaczeliśmy nowe życie po 1951 r. - ciężko, było po krótku.  
Byliśmy razem, to było najważniejsze!

7. Krótka charakterystyka najbliższej rodziny, jej losy wojenne, a także szczególniejsze sytuacje życiowe rodziców, rodzeństwa, męża, dzieci - ich wykształcenie, zawody, zajmowane stanowiska.

Mamunia rodzica z Rybeni w 1946 r. Była razem z nami. To było wielkie serce do mojej sytuacji. To przez nią mamunia zajmowała się dzieckiem i słowem. Była w ciąży z Anną Annette.  
Po powrocie miałam ciężki „zryw”.  
Córka Elżbieta ur. 5.03.47 - jest pedagogiem - niezwykle wyjątkowo  
Młodszy brat ur. 29.09.54 - techn. mech. - pracuje w handlu.  
Mam troje wspaniałych wnucząt. Wnuczka studiuje na II roku politologii. Wnuczek na I roku  
połowi tytułu, drugi wnuczek w tym roku kończy klasę VII-g.  
W miarę swoich możliwości opiekują się mną i pomagają mi.  
Mam też mój był opiekunem lat 10, w stopniu podporucznika rezerwy. Zmarł 19.12.1988 r.

Pożądane załączenie :

- dokumentów, wspomnień i fotografii dotyczących okresów przedwojennego, kampanii wrześniowej oraz okresu wojennego.
- wykazu książek i artykułów, w których wzmiankuje się o służbie wojskowej autorki relacji i o jej formacji.

Czytelny podpis

Wojniczka

Data 19.05.1997 r.

IV Korespondencja

List Aunę Dajerskiej, dokumentacja Arch. USK, 7<sup>VI</sup> 1998r  
do Stefana Włodarskiego rękopis, kono k. 1. s. 1-2





FUNDACJA

Archiwum Pomorskie Armii Krajowej  
ul. Wielkie Garbary 2, 87-100 Toruń  
fax: ☎ (0-56) 65-22-186  
Konto: WBK II Oddział w Toruniu  
10901506-4675-128-00-0

MEMORIAŁ GENERALA

MARII WITTEK



Szanowna Pani

Stefania Modnicka

5 8 5 6 0 Helena Góra-Cieplice

IV/1

I. 630/WSK

Kopie

1/  
12/2

7 XII 1998

Szanowna Pani!

W dniu 30 XI b.r. odwiedziła nasze Archiwum Pani Hanna Szelewiec z W-uy. Serdecznie wspominała Panią nawiązując do wspólnie odbywanej służby wojsk. 4 Samodzielnej Kompanii Łączności przy II DP i J.H. Dąbrowskiego w 1943r.

W naszych zbiorach archiwalnych posiadamy Pani teczkę osobową o sygnaturze 630/WSK z relacją z 1997r (schematyczną) i zdjęcie. Czy moglibyśmy Panią prosić o relację opisową z wojennej służby według załączonego „Schematu Relacji WSK”.

Może udałoby się Pani zebrać kilka dalszych relacji od Pani znajomych koleżanek?

Zachęcamy Panią do współpracy z naszym Archiwum z „Memoriałem”

Nysyłamy Pani komunikaty 5 i 6 Memoriału Gen. Marii Hittler oraz druczek ewentualnie „Łątoszenie” na Łątkę Koła Przyjaciół Memoriału

Z wyrazami szacunku  
i najlepszymi życzeniami świątecznymi  
Dokumentalistka Archiwum WSK

ZZ Anna Rojeuska

T. 630/1584

Lup

STAROICZ Stefanu  
zem. Wodzisław

Wypisy ze źródeł  
niezwykłe karty informacyjne

i

T. 630/MSK

LWP  
ZSRR

WODNICKA STEFANIA

Żołnierz w plut. sztab. Sam. Komp. Łączności 2 Dyw.  
WP.

1939

1945

Zdjęcie plutonu sztab. Sam. Komp. Łączności 2 Dyw. WP  
na teczce Lemcio Genowefy, m. 738/MSK.

MGr 198

T. 630 / WSK

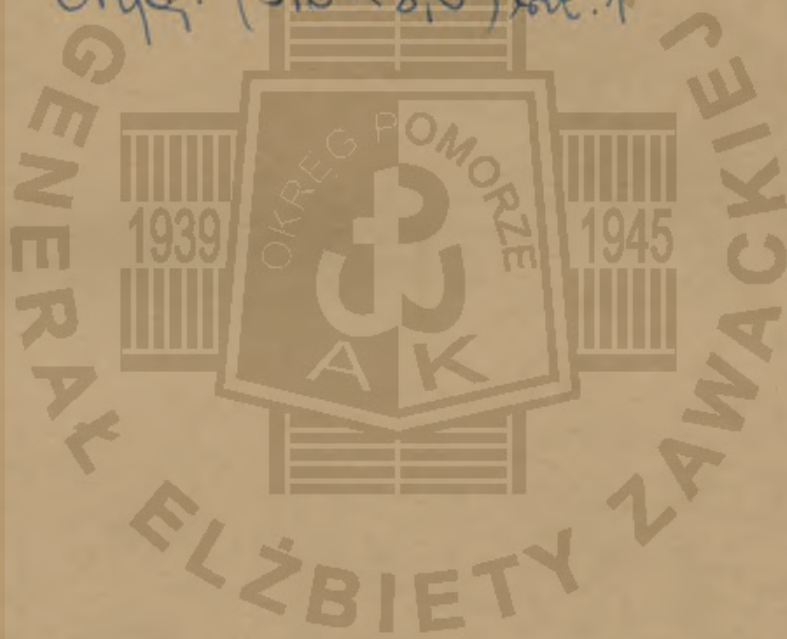
LIVP

STAROWICZ Stefania  
zam. Wodnicka

---

VI Fotografie

1. zdj. frontowe w mundurze, [b.d.]  
oryg. (5,6 x 8,5) int. 1



1. WSK  
Jeczki osobowe

2. T. 630/WSK

3. repr., 5,5x8,5

4

5. STAROWICZ  
Stefania

zom. Wodnicka



6. NN

7. brak

8. Uwagi opis na odwrocie fot:

Stefania Wodnicka







STAROWICZ Stefania  
zam. Wodnicka

